

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: Pintura sobre tela
OBJECTE: Quadre
MATERIAL / TÈCNICA: Pintura a l'oli
TÍTOL / TEMA: Ferran I d'Antequera
AUTOR: Filippo Ariosto
DATA / ÈPOCA: 1587-1588
DIMENSIONS: 118 x 81 x 3 cm (sense marc)
PROCEDÈNCIA: Fons d'Art del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya
NÚM. DE REGISTRE DEL CRBMC: 11106
COORDINACIÓ: Maite Toneu
RESTAURACIÓ: Maria Sala i David Silvestre
ANY DE LA RESTAURACIÓ: 2013

DADES HISTÒRIQUES

El quadre és una representació de mig cos de Ferran I d'Aragó i forma part de la galeria de retrats de comtes i comtes reis de la Corona catalanoaragonesa, duta a terme pel pintor Filippo Ariosto a finals del XVI. Consta documentada una restauració històrica del pintor francès del segle XIX, Mr. Aragón.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

La tela presentava greus deformacions provocades pel reentelatge de la restauració antiga. La tela original havia perdut tota la seva flexibilitat i s'observaven alguns estrips i un gran forat reparats amb el reentelatge i un massilla massa dura. El quadre estava repintat en un 80% , inclosa la cara, les mans del monarca i la totalitat del fons i parts del vestit. El vernís de l'antiga restauració tenia un gruix excessiu i es trobava engroguit, enfosquit i totalment oxidat.

PROCÉS DE CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ

El tractament del suport ha començat per l'eliminació del reentelatge i de les restes d'adhesiu antic. A continuació, s'han minimitzat les deformacions de la tela mitjançant un llarg i continuat tractament de succió i calor controlada amb taula calenta. Una vegada aplanat, s'ha consolidat la tela amb sutures i empelts, seguint el protocol del CRBMC, basat en els estudis de Heiber i Mehra.

El següent pas ha consistit en una neteja aquosa amb el pH regulat. Per a la remoció de vernís i repintades s'ha utilitzat una mixta d'isooctà i etanol en proporció 20:80, gelificada amb un *solvent surfactant gel* de Richard Wolbers. Ha calgut deixar actuar el gel almenys durant 15-20 minuts abans d'esbandir. En algunes zones el gruix de les repintades era tan important que s'ha hagut de repetir l'operació diverses vegades.

La reintegració volumètrica i cromàtica s'ha fet amb criteri no discernible, a base de pigments aglutinats amb resina cetònica de baix pes molecular, alta estabilitat i reversibilitat. Aquesta resina Laropal A81® s'ha utilitzat també com a capa de vernís final. Tot el revers s'ha protegit amb un teixit de polietilè transpirable d'alta densitat. Aquesta protecció evita l'acumulació de brutícia en el quadre i minimitza els efectes de les oscil·lacions ambientals.

Fotografies d'inici de l'anvers i el revers

Anvers sota llum UV. El color verdós correspon a un vernís d'origen terpènic

Detall de neteja en la zona del coll i rostre del monarca

Deformació de la tela

Eliminació de la tela de l'antic reentelatge